

B, 27, 7. (ἴδε καὶ ἐπιγραφὴν ἐκτυπωθεῖσαν ἐν σελ. 149 τοῦ προηγουμένου τόμου τῆς ἐφημερίδος ταύτης·) καὶ Ἀπόλλων πάλιν Μαλεάτης ἰδρυμένος ἐν Σπάρτῃ. Πaus. Γ, 12, 8. Παρὰ δὲ τὴν ἄκραν τῆς Μαλέας ἀναφέρει μὲν ὁ αὐτὸς περιηγητὴς ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος, πλὴν ὄχι Μαλεάτου ἐπικεκλημένον, ἀλλὰ Ἐπιδηλίου, δι' ὃ ἐκεῖ ἀφηγεῖται ἱστορικὸν γεγονός. Δὲν εἶναι δὲ ἴσως περιττὸν ν' ἀναφέρω ἐδῶ, ὅτι ἐν τῇ συλλογῇ τῆς ἀρχαιολ. Ἑταιρίας ὑπάρχει

μικρὸν χαλκοῦν ὁμοίωμα τράγου μετ' ἐπιγραφῆς ἐπὶ τῶν νώτων ἀρχαϊκῆς, δις ἐπαναλαμβανομένης, Μαλεάτα, ὅπερ, καθ' ἃ εἶπεν ὁ δωρησάμενος αὐτὸ καθηγγητὴς Θ. Ὀρφανίδης, εὐρέθη πρὸ τοῦ 1859 ἐν Κυνουρίᾳ παρὰ τὸ Λενίδι.

Ἐκδίδω ἐπὶ τέλους καὶ τὴν ἐξῆς ἐξ Ἀρκεσίνης τῆς Ἀμοργοῦ ἐπιτυμβίαν ἐπιγραφὴν διὰ τὴν μεγάλην αὐτῆς ἀρχαιότητα :

Δημαιέτης ἐμὶ μιῆμα τῆς Λαμπσαγόροο.

Ὁ λίθος ἠγοράσθη ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας, ἔχει δὲ μῆκος 0,62, πλάτος 0,16, πάχος 0,12, καὶ εἶναι ὅλως ἀνεξέργαστος τὴν ἐπιφάνειαν, εἰ καὶ τὰ γράμματα ἐπιμελέστατα ἐγκεκολαμμένα.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ α'. Ἰουνίου 1884.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ.

ΡΟΞΕΝΙΑΝΕΙΣΣΤΑΛΑΝ
 ΕΙΣΤΟΙΕΡΟΝΤΟΥΑΠΟΛ
 ΕΛΕΑΤΑΑΝΑΓΡΑΥΑΝ
 ΟΛΕΟΣΟΙΕΝΕΣΤΑΚΟΤΕΣ 15
 ΙΠΑΞΠΡΟΞΕΝΙΑΣΟΝΟ
 ΟΣΤΕΙΛΑΤΩΣΑΝΤΑΙ
 ΝΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝΤΑΣ
 ΑΣΤΟΔΕΥΤΕΡ

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΕΚ ΤΗΣ ΛΑΚΩΝΙΚΗΣ

ΑΙΤΟΙΣΑΛΛΟΙΣ
 ΝΟΙΣΚΑΛΕΙΝΔΕΛΥ
 ΡΙΑΝΤΟΥΣΕΦΟΡΟΥΣ
 ΕΝΤΟΙΣΑΓΩΣΙΝΟΙΣ
 ΣΔΕΦΑΝΕΡΟΝΗΙΠΑ 5
 ΤΙΑΠΟΛΙΣΤΩΝΕΠΙ/
 ΤΑΝΚΑΛΟΙΣΚΑΓΑ
 ΑΜΝΑΜΟΝΕΥΟΥΣΑ
 ΞΙΑΣΧΑΡΙΤΑΣΑΠΟΔΙ
 ΕΤΑΣΤΡΑΤΑΓΟΝΑΔΑ 10
 ΟΝΠΡΟΜΗΝΟΣΛΥΚΕΙΟΥ

.
 εἶναι δὲ αὐτῶ ὅσα καὶ τοῖς ἄλλοις
 τῆς πόλεως προξένοις, καλεῖν δὲ αὐ-
 τὸν καὶ εἰς προεδρίαν τοὺς ἐφόρους
 τοὺς αἰεὶ ὄντας] ἐν τοῖς ἀγῶσιν, οἷς
 ἡ πόλις τίθητι ὅπως δὲ φανερόν ἢ πᾶ- 5
 σι τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ὅτι ἡ πόλις τῶν Ἐπιδ-
 αυρίων τὰν εὐεργεσίαν], τὰν καλοῖς κάγα-
 θοῖς ἀνδράσιν οὖσαν, μι] ἀναμονεύουσα
 εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον ἀξίας χάριτας ἀποδί- 10
 δωτι, τὸν ἐπιέτα στρατηγὸν Ἀδα-
 ῖον Ἐπιδαύριον πρὸ μηνὸς Λυκαίου
 ἀναγράψαι τὰν πρὸξενίαν εἰς στάλαν
 λιθίναν καὶ στᾶσαι] εἰς τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλ-

λωνος τοῦ Ὑπερτελεάτου ἀναγραφῶντων δὲ οἱ Ἐφοροὶ τῆς πόλεως οἱ ἐνεστακότες 15 καὶ τὸ εἰς τὰς λοιπὰς προξενίας ὄνομα τοῦ προξένου καὶ ἀποστέλλεσθαι τῆ πόλει τῶν Ἀσωπίων ἀντίγραφον τῆς προξενίας ταύτης τὸ δεύτερον.

Τὴν ἐνταῦθα ἐκδιδόμενην κολοβὴν ἐπιγραφὴν ἐν κεφαλαίοις γράμμασιν, ἅμα δὲ καὶ ἐν μεταγραφῇ, συμπληρωθεῖσα κατὰ τὸ ἐφικτόν, ἀντέγραψα ἐκ χαρτίνου ἐκμάγματος, ὅπερ ἔφερε μοι ὁ ὑπάλληλος τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας κ. Δ. Τζαννετάκης. Ὁ αὐτὸς μὲ ἐπληροφόρησεν συνάμα, ὅτι ὁ λίθος εἶνε ἐρυθρὸς τῆς Λακωνίας (antiquo rosso), καὶ ὅτι εὑρέθη κατὰ χώραν κείμενος ἐν τῇ Λακωνικῇ, ἐν ἀγρῷ τινι παρὰ τὸ χωρίον Φοινίκι τοῦ δήμου Ἀσωποῦ, δυτικῶς τῆς πάλαι Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ἐν τῇ αὐτῇ δηλονότι θέσει, ἔνθα εὑρέθησαν καὶ αἱ ἀνωτέρω ἐν σελίδι 80 καὶ ἐ. τοῦ παρόντος τεύχους ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Κουμανούδη ἐκδιδόμεναι ἐνεπίγραφοι χαλκαὶ ταινίαι. Τὰ γράμματα ἐμφαίνουσι τοὺς πρὸ Χ. Ῥωμαϊκοὺς χρόνους. Ὑψ. τοῦ λίθου 0,22. Πλάτ. 0,13.

Περιλαμβάνει δὲ ἡ περὶ τῆς ὁ λόγος ἐπιγραφὴ ψήφισμα προξενικὸν δι' οὗ ἡ πόλις τῶν Ἐπιδαυρίων τιμᾶ πολίτην ἄλλης τινος πόλεως, ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς ὁποίας δὲν διεσώθη δυστυχῶς ἐν τῷ λίθῳ, παρὰ μόνον τὸ τελικὸν αὐτῆς γράμμα Ν (βλ. στ. 18), ὅπερ ἐγὼ μὲν συνεπλήρωσα εἰς τὸ Ἀσωπίων· δύναται ὅμως νὰ συμπληρωθῇ ἴσως εἰς τὸ Βουῶν· ἢ εἰς ἄλλο τι, γειτονικῆς ὅμως πόλεως ὄνομα κατὰ πιθανώτερον λόγον. Τὸ ψήφισμα τοῦτο διετάχθη ὁ ἐνιαύσιος στρατηγὸς ν' ἀναγράψῃ εἰς στήλην λιθίνην καὶ νὰ στήσῃ πρὸ τοῦ μηνὸς Λυκείου εἰς τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ὑπερτελεάτου.

Τοῦτο, τὸ ὅτι ὁ στρατηγὸς διετάχθη νὰ στήσῃ ἐκεῖ τὴν στήλην πρὸ τοῦ μηνὸς Λυκείου, ἔχει καθ' ἑμᾶς μεγίστην σημασίαν. Ἐξ ἅπαντος κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον φαίνεται ὅτι ἐτελοῦντο ἐνταῦθα ἀγῶνες καὶ πανηγυριεῖς εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ πόλις τῶν Ἐπιδαυρίων, ἵνα καταστήσῃ γνωστότερον καὶ ἐπισημότερον τὸν εἰς ὃν ἀπένειμε τὴν τῆς προξενίας τιμὴν, διέταξε νὰ σταθῇ ἐκεῖ ἡ στήλη

πρὸ τοῦ Λυκείου μηνός, δηλαδή πρὸ τῆς πανηγυρείως, καὶ τῶν ἀγῶνων, ὅπως ὑπάρχει ἕτοιμος εἰς κοινὴν θέαν τῶν μελλόντων νὰ πανηγυρίσωσιν.

Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης, ἂν καὶ κολοβῆς, μανθάνομεν νῦν πρῶτον, ὅτι κατὰ τὸ μέρος τοῦτο τῆς Λακωνικῆς ὑπῆρχε ναὸς Ἀπόλλωνος Ὑπερτελεάτου ἐπικαλουμένου, εἰς ὃν ἐτελοῦντο καὶ ἀγῶνες κατὰ τὸν μῆνα Λυκείου. Ὁ Πausanias (Βιβ. Γ' κεφ. 22 § 10) περιγράφων τὰ μέρη ταῦτα τῆς Λακωνικῆς ἀναφέρει χωρίον τι Ὑπερτελεάτου ὀνομαζόμενον, ἐν ᾧ λέγει ὅτι ἦν ἱερόν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀπέχον ὡς πεντήκοντα στάδια τῆς πόλεως Ἀσωποῦ, οὐδεμίαν ὁμῶς ποιεῖται μνείαν περὶ ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐνταῦθα που κειμένου. Τί λοιπὸν νὰ ὑποθέσωμεν; Δυσὸν θάπερον ἢ ὅτι κατὰ τὰ εἰρημένα ἀνωτέρω ἐν σελίδι 82 ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Κουμανούδη ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς ἦσαν σύνναοι, ἢ ὅπερ ἴσως πιθανώτερον εἶνε, ὅτι ἕκαστος εἶχεν ἴδιον ναόν.

Διότι ἐν τοιοῦτῳ ἐπισήμῳ τῆς πόλεως τῶν Ἐπιδαυρίων ψήφισματι, ἂν ὄντως ὁ Ἀπόλλων ἦτο σύνναος τῷ Ἀσκληπιῷ, θὰ ἐδηλοῦτο τοῦτο ῥητικῶς διὰ φράσεώς τινος καταλλήλου οἷον «καὶ σῶσαι εἰς τὸ ἱερόν (τῶν συννάων θεῶν) Ἀπόλλωνος καὶ Ἀσκληπιῷ» ἢ ἄλλης τινὸς παρομοίας· ὅτι δὲ ὁ Pausanias ἐκ παραδρομῆς ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας παρέλειψε νὰ ἀναφέρῃ τὸν ναόν τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦτο οὐδὲν σημαίνει.

Δὲν εἶνε δὲ περιττὸν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι δὲν εἶνε ἄνευ σημασίας καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ μῆν Λυκεῖος, καθ' ὃν ἐτελοῦντο οἱ ἀγῶνες, εἶνε μῆν ἔχων στενὴν σχέσιν πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα μόνον, προκύψας ἐκ τοῦ ἐπωνύμου τοῦ θεοῦ Λυκεῖος σημαίνοντος κυρίαν αὐτοῦ ιδιότητα, ἀπαραλλάκτως ὅπως ἐξ ἄλλων τοῦ θεοῦ ἐπωνύμων, σημαντικῶν ἄλλων αὐτοῦ ιδιοτήτων, προέκυψαν οἱ μῆνες Σμίθιος καὶ Καρνεῖος.

Τελευτώντες λέγομεν ὅτι τὸ σπουδαιότερον πάντων εἶνε, ὅτι ἡ παρούσα ἐπιγραφὴ θέλει μᾶς ὁδηγήσῃ, ἂν αἱ περὶ τῆς προελεύσεως τῆς πληροφορίας ὧσιν ἀληθεῖς, νὰ προσδιορίσωμεν ποῦ ἀκριβῶς ἔκειτό ὁ ναὸς τοῦ Ὑπερτελεάτου Ἀπόλλωνος, ἐν τῷ ἀγρῷ δηλαδή τῷ κειμένῳ παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον Φοινίκι, ἔνθα ὡς ἐπληροφόρησαν ἡμᾶς εὑρέθη κατὰ χώ-

ραν κειμένη ή επιγραφή, ἐξ ἄπαντος δὲ περὶ τὸ αὐτὸ μέρος πρέπει νὰ τεθῆ καὶ τὸ χωρίον Ἰπερτελέατον.

Κ. Δ. ΜΥΛΩΝΑΣ.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΞ ΑΙΓΙΟΥ.

Α Λ Κ Δ Ι Ν [Ε Τ Η]
Σ Τ Υ Ρ Α Κ Ο Σ Θ Υ [Γ Α Τ Η Ρ]
Ε Τ Ω Ν ' Λ Ε ' Χ Α Ι [Ρ Ε]

Παρά τὴν παραλίαν Αἰγίου, πλησίον τῆς πολυκρούνου κρήνης, ἔνθα ἢ ἄλλοτε ἀμφιλαφῆς καὶ νῦν γεγηρακυία πλάτανος, ἐγγὺς τοῦ ἀτμομύλου τοῦ κ. Κωνστ. Κανελλοπούλου σκάπτων τις πρὸς οἰκοδομὴν εὔρεν ἐπιτύμβιον πλάκα φέρουσαν τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν. Πλάτος τῆς πλακῆς 0,30, πᾶχος 0,18 καὶ μῆκος ἀγνωστον ὄντος τεθραυσμένου τοῦ ἐτέρου ἄκρου. Τὰ γράμματα τῶν ἐσχάτων Ῥωμαϊκῶν χρόνων, καὶ τὰ τοῦ πρώτου στίχου μείζονα τῶν τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου. Ἡ πλάξ εὐρέθη ἀνωθι τάφου. Δύο δὲ ἦσαν ἐνταῦθα τάφοι, ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἐτέρου, περιεκλεισμένος ἐντὸς κτίσματος

μεγάλου χρησιμεύοντος, ὡς ταφεῖον οἰκογενείας. Τὸ σκέπασμα τοῦ κτίσματος τοξοειδὲς καὶ ἢ μὲν μία κατὰ πλάτος πλευρὰ αὐτοῦ ἐλλείπει καταστραφεῖσα ἐν τῇ σκαφῇ, ἢ δὲ ἐτέρα καλύπτεται ὑπὸ χωμάτων. Τὰ πλευρὰ αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἐν αὐτῷ τάφων ἐκτισμένα πλίνθοις δι' ἀσβέστου, μάλιστα τὸ ἐσωτερικὸν τῶν τάφων περιβάλλεται πλαξὶν ἀσβεστοκτίστοις.

Μ Ε Ν Ω Ν
Η Ξ Π Ε Ν Ξ

Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην φέρει πλάξ λίθου γρανίτου, μήκους 0,51, πλάτους 0,39 καὶ πᾶχος 0,20, ὡς δ' ἔχει ἢ πλάξ, φαίνεται ἀκεραία. Ἡ ἐνεπίγραφος ἐπιφάνεια λελαξευμένη, ἀλλ' οὐχὶ λεία, ὡς καὶ αἱ τέσσαρες πλευραί, ἢ δὲ ἀντίστοιχος τῇ ἐνεπίγραφῷ ἀλάξευτος. Ἡ πλάξ αὕτη ἐξεχώσθη κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα ἐκ σταφιδαμπέλου κειμένης εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου Μουρλαῖ, ἡμίσειαν ὄραν ΒΔ τοῦ Αἰγίου κειμένου, παρά τὴν πολυκρούνου κρήνην τοῦ χωρίου.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ. Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ.

Ἐν ταῖς κατὰ τὴν ὁδὸν Πειραιῶς καὶ παρά τὸ ἐργοστάσιον τοῦ ἀεριόφωτος ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας γενομέναις ἀπὸ δύο μηνῶν ἀποπειρατηρίοις ἀνασκαφαῖς ἀνευρέθησαν διάφοροι ἐνεπίγραφοι νεκρικοὶ στήλαι, ὑδρίαι δύο μαρμαρίναι μετ' ἀναγλύπτων παραστάσεων καὶ ἐπιγραφῶν, τραπεζοειδῆ τινα ἐνεπίγραφα μνημεῖα, μαρμαρίναι θῆκαι, διάφορα τεμάχια γλυπτῶν καὶ χαλκωμάτων, συντρίμματα ἀγγείων πηλίνων, λείψανά τινα ξυλίνης θήκης εὐρεθείσης ἐντὸς σαρκοφάγου λάρνακος, τὰ ὅποια ἅμα τῇ ἐξαγωγῇ ἐξηφανίσθησαν μεταβληθέντα εἰς κόνιν ὑπὸ τῆς ἐπιρροίας τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, καὶ ὕφασμά τι περιβάλλον ὁστᾶ, ἱκανῶς

σωζόμενον. Λόγος λεπτομερῆς περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης καὶ τῶν εὐρημάτων θέλει γείνει ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας.

Ἐν Πειραιεῖ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου γενομένης σκαφῆς πρὸς θεμελίωσιν θεάτρου ἐν τῇ Πλατείᾳ Κοραῆ, ἀνεφάνησαν ἔγνη οἰκοδομῆς παλαιᾶς ἐκ λίθων πωρίνων, εἰς τὸ δυτικὸν τῆς ὁποίας μέρος εὐρέθησαν αἱ ἐν τῷ παρόντι τεύχει ἀνωτέρω σελ. 39 δημοσιευόμεναι ἐπιγραφαί. Ἀναλαβὸν τὰς ἀνασκαφὰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, ἐκαθάρισε τὸ μέρος ἐκεῖνο προβὰν εἰς ἐρεῦνας καὶ κατὰ τὰς παρακειμένους ὁδοὺς Ἀθηνᾶς